

ДНК РАЗБИЈА МИТОВЕ 1: СЕОБЕ СЛОВЕНА ЈЕ ЗАИСТА БИЛО

Истраживања ДНК по Y хромозому је све популарније, али све чешиће у медијима недоучени аутори објаве неку бедастоћу примамљивог наслова. Фронтал одлучује да од људи који су провјерено упућени у ову област. А текстове са ДНК тематиком замислили смо као својеврсно разбијање (или потврђивање) митова који су били увријежени. Почећемо од оног да сеоба Словена није било, те да је становништво на Балкану домородачко.

1. 21.04.2017.
2. извор: ФРОНТАЛ

Пише Сениша Јерковић, главни уредник Српског ДНК пројекта

Досељавање Словена на Балкан, односно негација тог досељавања, једно је од честих питања које се с времена на вријеме појављује као тема, највише потенцирана од стране неких псеудонаучних кругова.

У научним круговима, што се тиче историјских, археолошких, лингвистичких, антрополошких података, нема никакве сумње да се сеоба Словена у 6. и 7. вијеку заиста десила. Појавом генетичких истраживања поставило се и питање:

да ли генетички резултати подржавају једну или другу тврдњу?

Данас, након великог броја испитаних појединаца из свих европских народа, као и након бројне испитане днк из старих костију, можемо рећи да су генетички подаци потврдили сеобу словенских племена на Балкан у 6. и 7. вијеку.

Три хаплогрупе су одиграле кључну улогу у етногенези Словена и могу се наћи, у већем или мањем проценту, код свих словенских народа: **R1a Z280, R1a M458 и I2-CTS10228** (позната као **I2-Dinaric**).

ДНК разбија митове: Сви смо из Црне Горе

Највише неспоразума и погрешних тумачења произвела је управо посљедња - хаплогрупа **I2a**, која се неријетко повезивала са старим предсловенским народима Балкана и наводила као „старосједилачка“ балканска хаплогрупа. Овакво површно, и прије свега нетачно тумачење, једним дијелом је било проузроковано и од стране самих научника.

Сама теза о припадницима хаплогрупе I као најранијим становницима Европе још из доба палеолита, у суштини није била погрешна. Погрешно је било директно повезивање тог палелитског европског становништва I хаплогрупе са високим процентом хаплогрупе I2-CTS10228 на простору динарских планина данас.

У анализи распореда и присутности хаплогрупа данас, мора се узети у обзир коју грану које хаплогрупе посматрамо у одређеном временском контексту.

Брзоплета и нетачна тврдња о палеолитској старости I2-CTS10228 хаплогрупе на Балкану, произвела је ланчану реакцију управо у псеудоначним круговима и узроковала је општу утакмицу за својатање хаплогрупе **I2-CTS10228** међу балканским народима.

Хрвати су први прогласили ову хаплогрупу за своју, Срби су је повезивали са Лепенским Виром, босански муслимани са Илирима, монтенгрински националисти су је користили да истакну старосједилачки карактер Црногораца у односу на Србе. Чак су је једно вријеме својатали и Албанци, док се није показало да је имају мање од 10%.

И данас веома често, на основу тих првих искривљених података, можете прочитати чланке са причом о великој старости I2a хаплогрупе на Балкану. При томе се као извори наводе популарне, комерцијалне лабораторије попут **Игенее** које нису релевантне за давање историјских тумачења.

Српски ДНК: Нема турких, али има викиншких гена

Истина је сасвим другачија. Грана хаплогрупе I2a која је присутна на нашим просторима, стара је свега 2500 година и дефинисана је специфичном словенском мутацијом CTS10228. Старије гране ове хаплогрупе могу се пронаћи на словенском сјеверу, у **Пољској, Бјелорусији, Украјини** и нема никакве сумње да је ова хаплогрупа настала у оквиру словенске популације и да се са истим Словенима ширила по Европи. Тамо гдје Словени нису допрли, нема ни ове хаплогрупе. У Италији је тако има мање од 1%, што јасно показује да за вријеме антике, када је флукуација становништва са обе стране Јадрана била интензивна, хаплогрупа **I2-CTS10228** није била ту.

Поред ових словенских хаплогрупа међу Србима су присутне и друге хаплогрупе, које су припадале било дословенским, балканским народима, дјелимично или потпуно романизованим. Ту је ситуација прилично шарена. Има хаплогрупа које се могу повезати са Грцима, Илирима, Келтима, Трачанима, па и касније досељеним германским народима, Готима, Лангобардима, Норманима.

Као транзитно подручје, простор који су населили Срби, показује и одговарајућу, прилично разноврсну, генетску слику. Слична је ситуација и са осталим балканским народима. Ово је у супротности са неким другим, нетранзитним дијеловима Европе, као што су на примјер **Велс или Ирска**, гдје једна хаплогрупа доминира са преко 80% у укупној популацији.

За Србе би се оквирно могло рећи да су мјешавина досељених Словена са преко 50% генетског удјела и балканских старосједилаца разног поријекла који чине нешто преко 40% удјела. Словенска компонента је у сваком случају превладала. Са друге стране **балканска и медитеранска генетика је оставила трага у изгледу, па је просјечни Србин генерално тамније комплексције од неких сјеверних словенских народа.**